

Statistik 2015

Statistik over afgørelser om abort, fosterreduktion og sterilisation i de regionale samråd og i Abortankenævnet

Indhold

De regionale samråds afgørelser i 2015.....	2
Sundhedslovens betingelser for abort	2
Afgørelser om abort efter udløbet af 12. svangerskabsuge.....	3
Tilladelser og afslag på ansøgninger om abort, jf. § 94.....	3
Begrundelser for tilladelser	6
Afgørelser om tilladelse til abort uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver	10
Fosterreduktion	11
Abort eller fosterreduktion efter anmodning fra værge	12
Sterilisation.....	13
Abortankenævnets virksomhed i 2015.....	16
Ankesager	16
Ankesagerne vedrørende abort	16
Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser	17
Opgørelsesmåden i forhold til graviditetslængde.....	19
Forbehold	19

De regionale samråds afgørelser i 2015

Statistikken er baseret på tal fra samrådene i Region Nordjylland, Region Midtjylland, Region Syddanmark, Region Sjælland og Region Hovedstaden.

Sundhedslovens betingelser for abort

§ 92. En gravid kan uden tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og den gravide, efter at reglerne i § 100 er iagttaget, fastholder sit ønske om svangerskabsafbrydelse.

§ 93. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en gravid uden særlig tilladelse få sit svangerskab afbrudt, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for dennes liv eller for en alvorlig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare er udelukkende eller ganske overvejende lægefagligt begrundet.

§ 94. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en gravid få tilladelse til svangerskabsafbrydelse, hvis

- 1) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet medfører fare for forringelse af den gravides helbred på grund af foreliggende eller truende legemlig eller sjælelig sygdom eller svækkelsestilstand eller som følge af dennes øvrige livsforhold,
- 2) graviditeten skyldes omstændigheder som nævnt i straffelovens § 210 eller §§ 216-224
- 3) der er fare for, at barnet på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse,
- 4) den gravide på grund af legemlig eller sjælelig lidelse eller svag begavelse ikke formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde,
- 5) den gravide på grund af ung alder eller umodenhed ikke for tiden formår at drage omsorg for barnet på forsvarlig måde eller
- 6) svangerskabet, fødslen eller omsorgen for barnet må antages at ville medføre en alvorlig belastning af den gravide, som ikke kan afværges på anden måde, således at det af hensyn til den gravide, til opretholdelsen af hjemmet eller omsorgen for familiens øvrige børn må anses for påkrævet, at svangerskabet afbrydes. Ved afgørelsen tages hensyn til den gravides alder, arbejdsbyrde og personlige forhold i øvrigt samt til familiens boligmæssige, økonomiske og helbredsmæssige forhold.

Stk. 2. Tilladelse til svangerskabsafbrydelse må kun gives, hvis de forhold, der begrundet ansøgningen herom, har en sådan vægt, at det findes berettiget at udsætte den gravide for den forøgede helbredsmæssige risiko, som indgrebet nu indebærer.

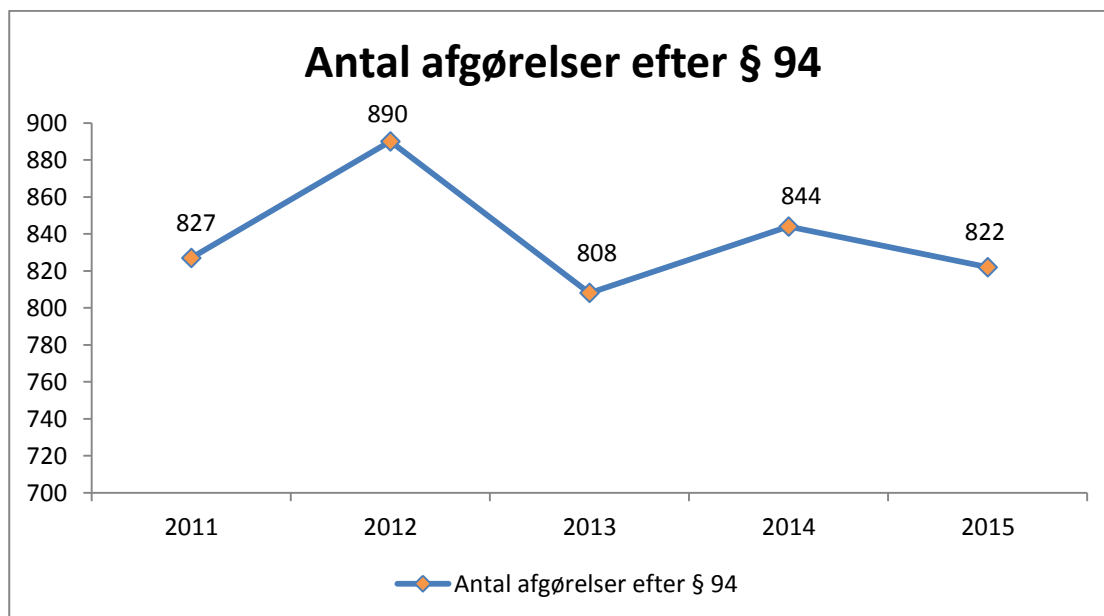
Stk. 3. Må fosteret antages at være levedygtigt, kan tilladelse til svangerskabsafbrydelse kun gives, såfremt de i stk. 1, nr. 3, nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

Afgørelser om abort efter udløbet af 12. svangerskabsuge

I 2015 traf de regionale samråd 786 afgørelser om tilladelse til abort efter udløbet af 12. svangerskabsuge, jf. § 94.

Nedenstående graf viser udviklingen i antallet af afgørelser i perioden 2011-2015:

a) Antal afgørelser, 2011-2015

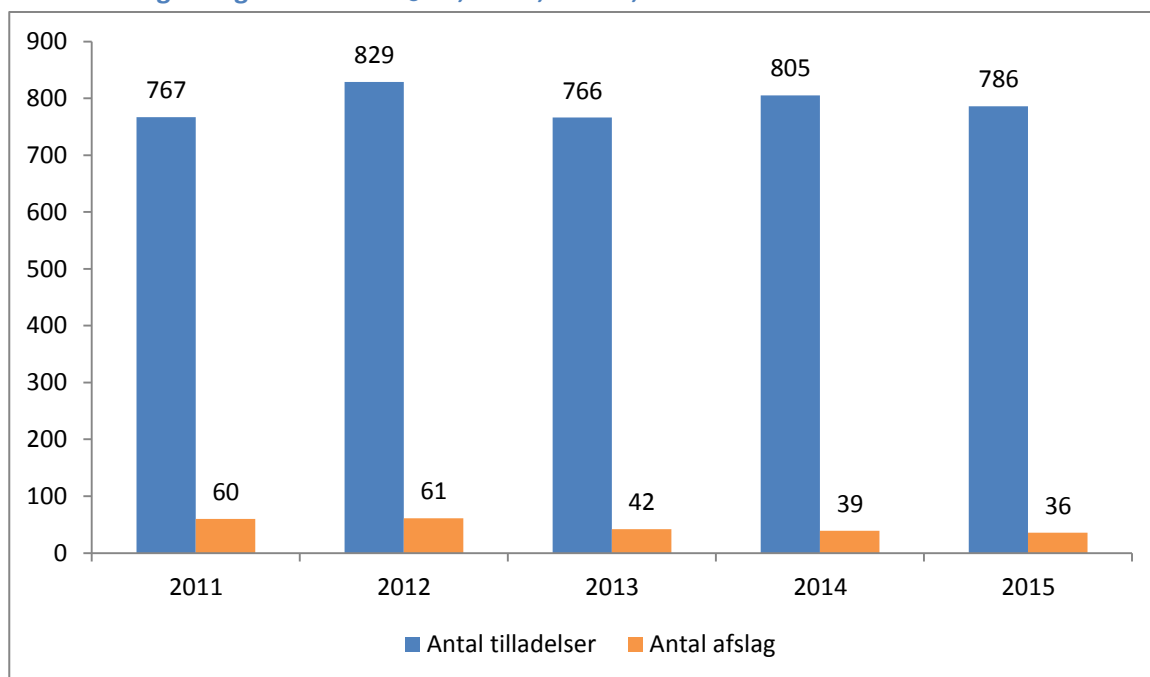
Tilladelser og afslag på ansøgninger om abort, jf. § 94

Samrådene gav 786 tilladelser og 36 afslag på ansøgninger om abort i 2015.

Hertil kommer 5 afgørelser, hvor Abortankenævnet ændrede et afslag fra samrådene til en tilladelse. Det samlede antal tilladelser til abort efter udløbet af 12. svangerskabsuge i 2015 var således 791.

Fordelt på henholdsvis tilladelser og afslag ser udviklingen således ud:

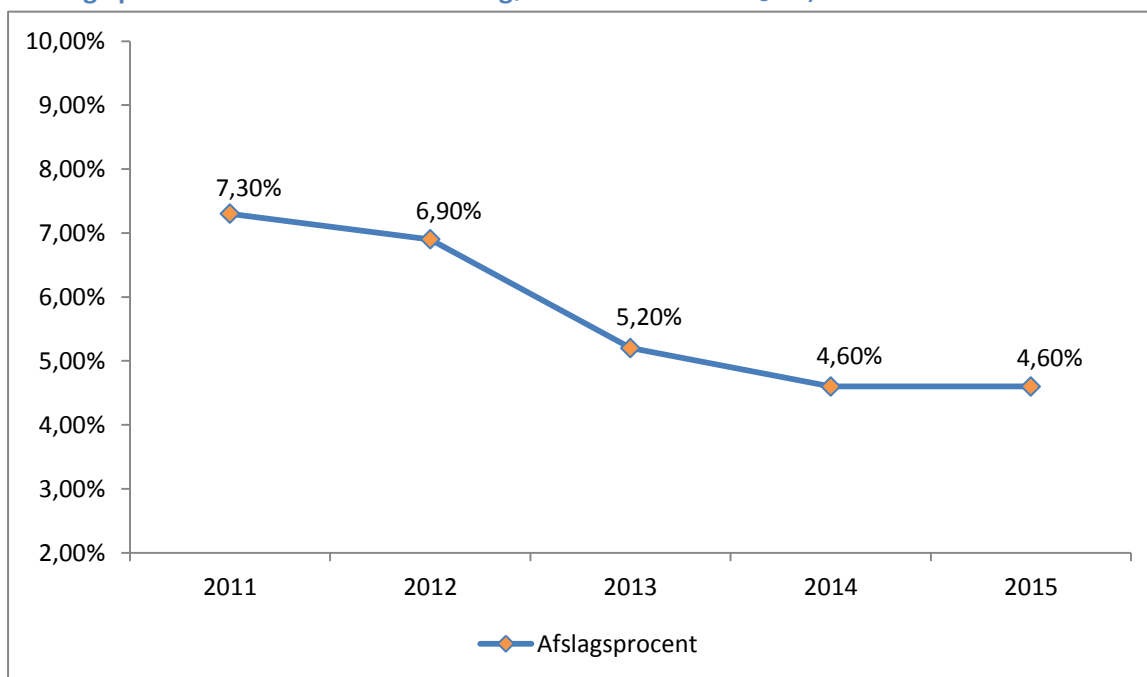
b) Tilladelser og afslag i henhold til § 94, stk. 1, nr. 1-6, 2011-2015

I 2015 var afslagsprocenten hos samrådene i forhold til det samlede antal afgørelser på 4,6%

Den følgende graf viser udviklingen:

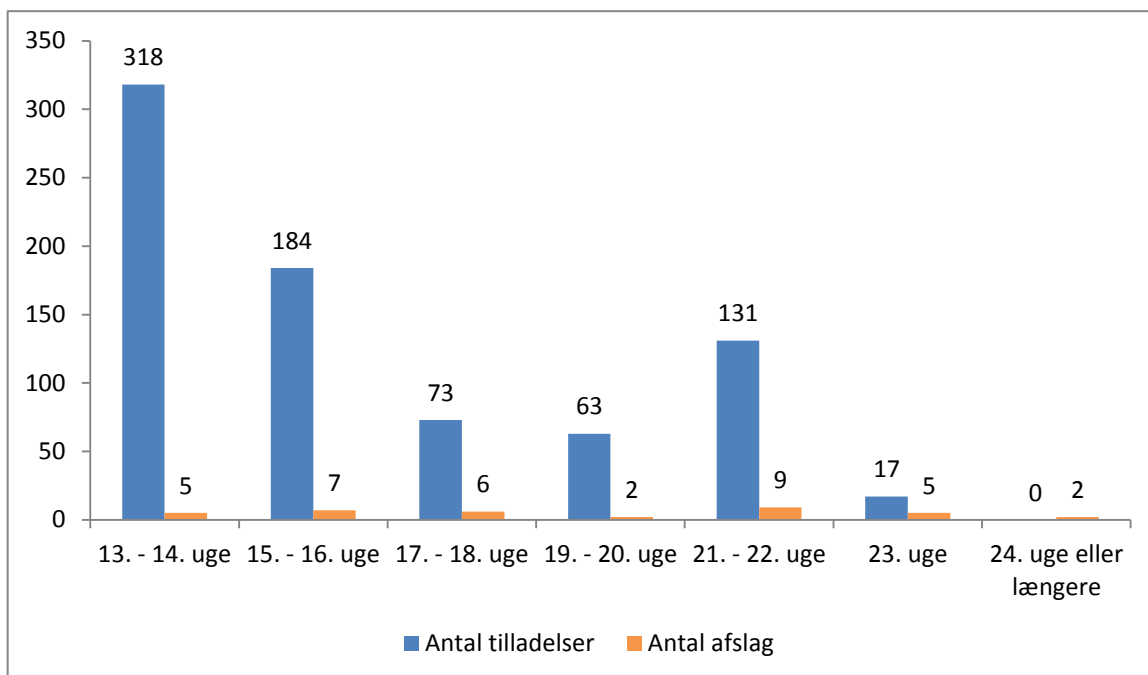
c) Afslag i procent af det samlede antal afgørelser i henhold til § 94, 2011-2015

Af de 786 tilladelser givet i samrådene i 2015 blev 575 givet inden udløbet af 18. uge, hvilket svarer til 73,2 %.

d) Tilladelser og afslag i 2015 fordelt på graviditetslængden, jf. § 94

Nedenstående graf viser tilladelser og afslag i 2015 efter graviditetslængden:

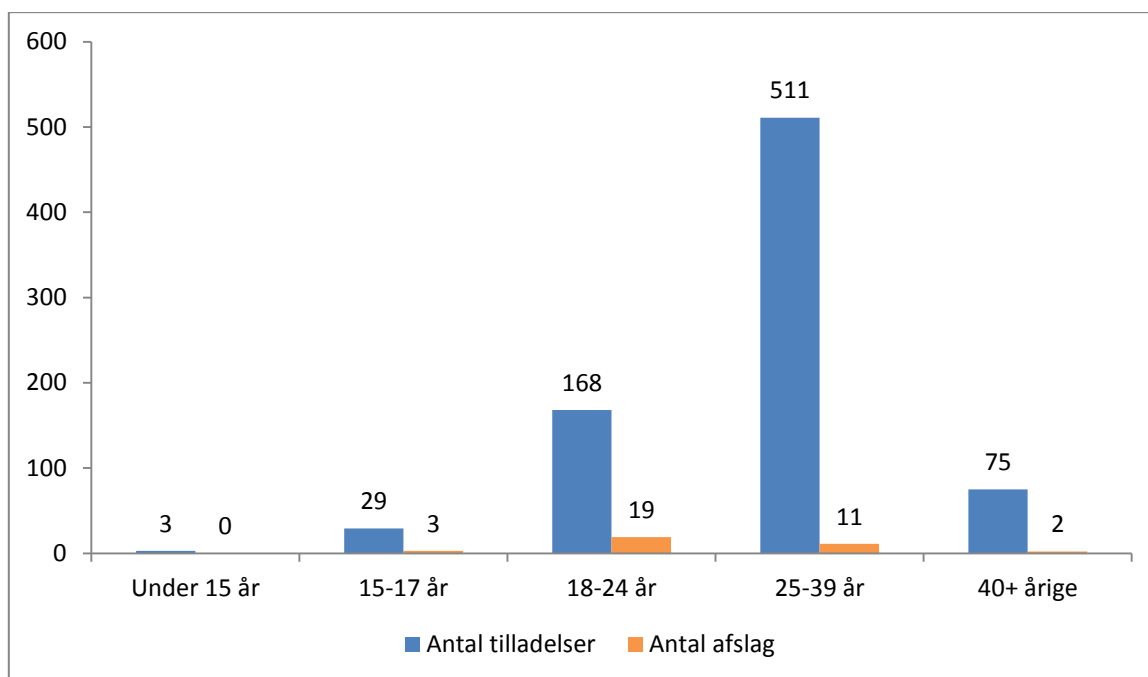

Den følgende tabel viser udviklingen i antallet af tilladelser, jf. § 94, fordelt på graviditetslængden:

e) Tilladelser fordelt efter graviditetslængde, 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
13. -14. uge	291	296	280	253	318
15. - 16. uge	188	213	207	203	184
17. - 18. uge	88	90	98	125	73
19. - 20. uge	93	83	73	73	63
21. - 22. uge	94	126	92	136	131
23. uge og senere	13	15	11	9	18

f) Tilladelser og afslag i 2015, jf. § 94, fordelt efter den gravides alder

Begrundelser for tilladelser

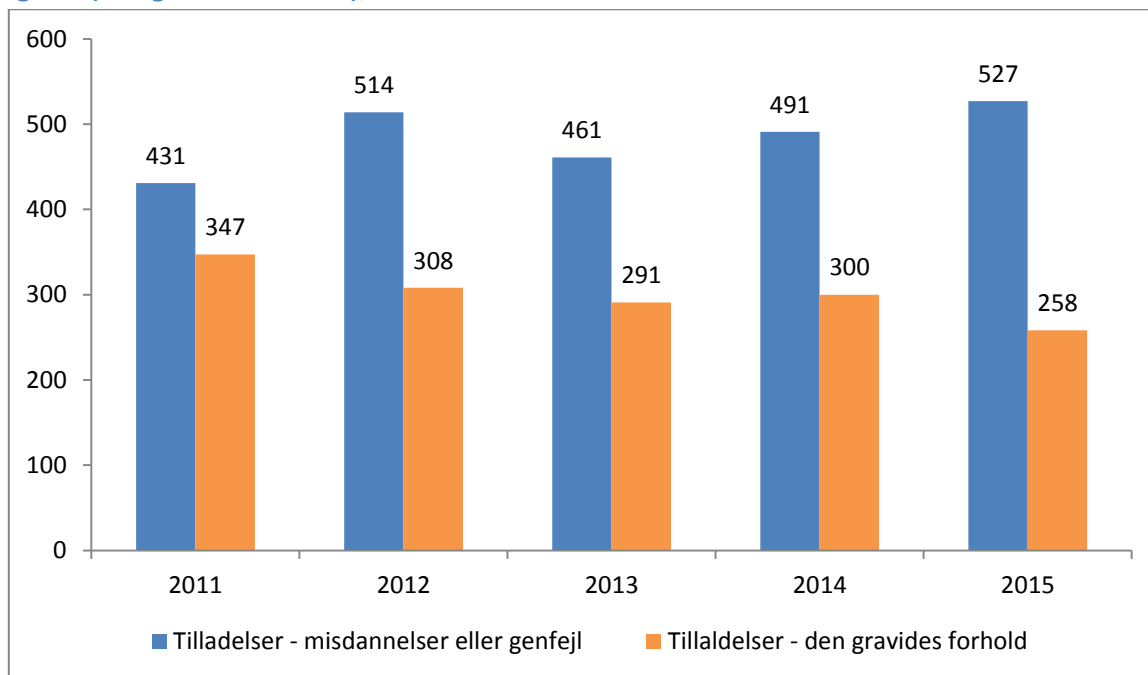
Af de i 786 tilladelser i 2015 var de 527 begrundet *i faren for, at barnet ville blive født med en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse*, jf. § 94, stk. 1 nr. 3 (misdannelser eller genfejl). Der blev med denne begrundelse givet 527 tilladelser, svarende til 67% af samrådenes samlede antal tilladelser.

Af de 786 tilladelser var de 258 (32,8%) begrundet i kvindens forhold, jf. § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6.

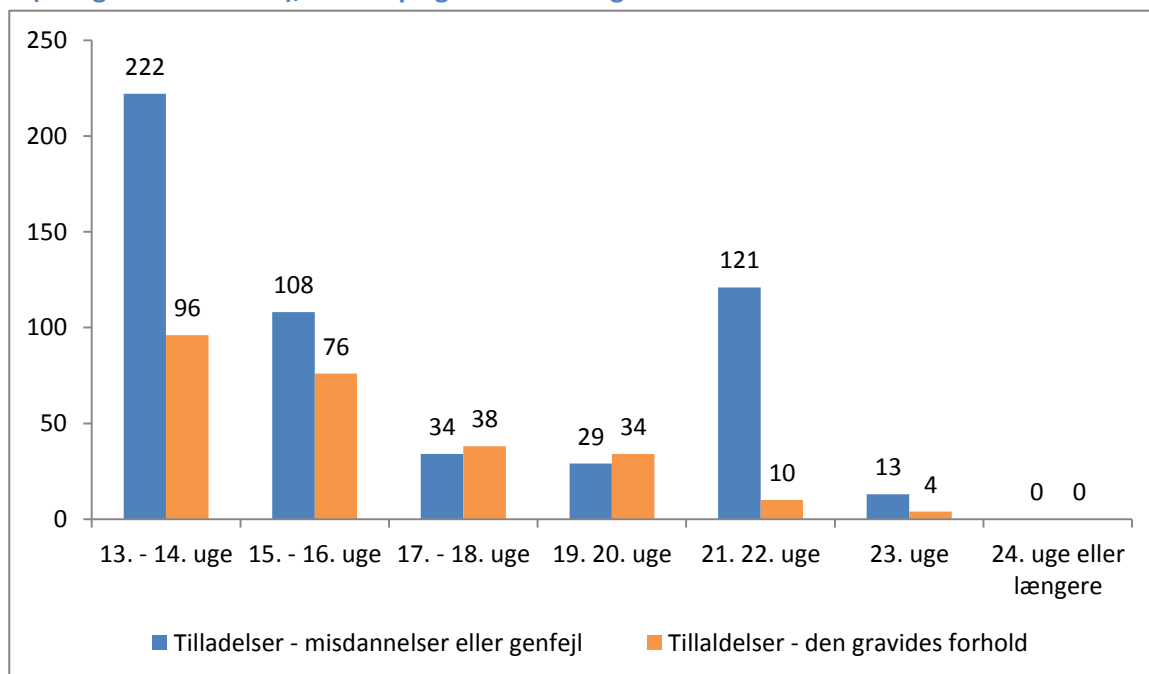
I 2015 blev der truffet 1 afgørelse, hvor både begrundelse om misdannelser eller genfejl og kvindens forhold indgik.

Udviklingen over en årrække ses af nedenstående søjlediagram:

g) Tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4- 6 (den gravides forhold), 2011-2015

h) Tilladelser i 2015, jf. § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2, og 4-6 (den gravidesforhold), fordelt på graviditetslængde

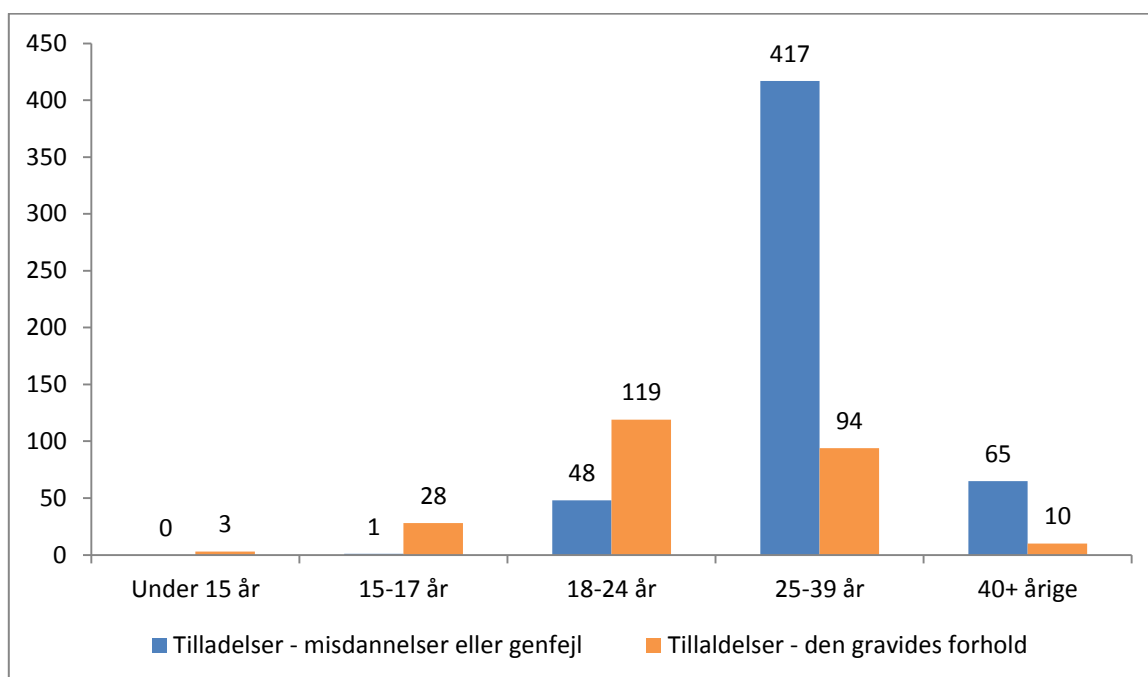

1 tilladelse blev begrundet med både misdannelser/genfejl og den gravides forhold.

De fleste tilladelser begrundet med misdannelser eller genfejl blev givet i ugerne efter den almindelige scanning i 13. uge og efter scanningen i 18. - 19. uge.

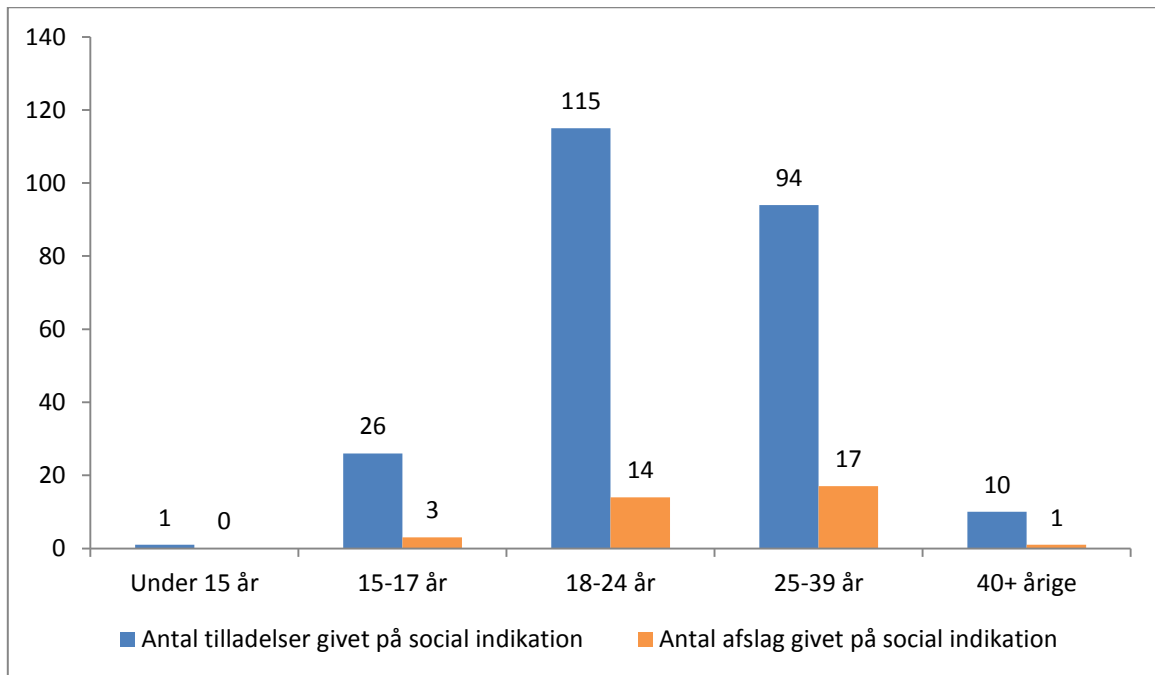
Antallet af tilladelser begrundet med den gravides forhold er jævnt faldende efter udløbet af 16. uge. Der stilles større krav til alvoren af de omstændigheder, der kan begrunde en tilladelse efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6, jo længere fremskreden graviditeten er.

i) Tilladelser efter § 94, stk. 1, nr. 3 (misdannelser eller genfejl) og efter § 94, stk. 1, nr. 1-2 og 4-6 (den gravides forhold), fordelt på den gravides alder

1 tilladelse blev begrundet med både misdannelser/ genfejl og den gravides forhold.

j) Antal tilladelser og afslag, hvor social indikation (§ 94, stk. 1, nr. 6) indgår i begrundelsen, fordelt på den gravides alder

Det samlede antal tilladelser på social indikation er 246.

Afgørelser om tilladelse til abort uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver

For ansøgere, der ikke er fyldt 18 år, er udgangspunktet, at forældremyndighedens indehaver skal samtykke den unges anmodning om svangerskabsafbrydelse.

I særlige tilfælde kan unge under 18 år få tilladelse til svangerskabsafbrydelse uden forældresamtykke.

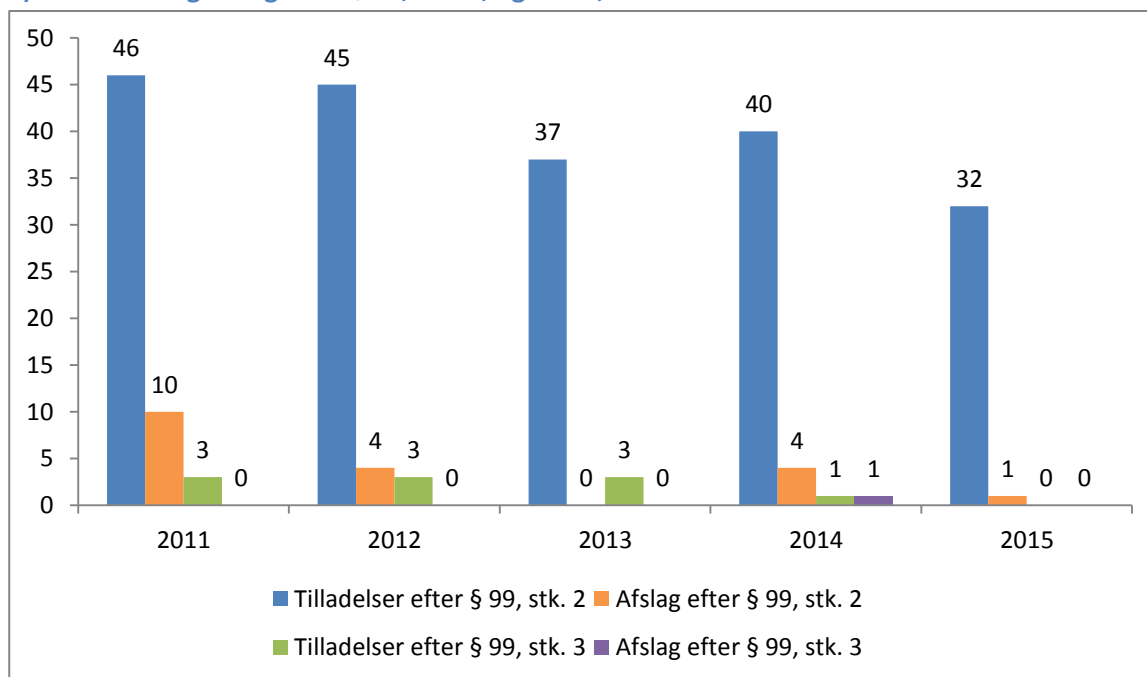
Sundhedslovens regler for, hvem der kan anmode om abort eller fosterreduktion:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af den gravide selv.
Stk. 2. Er den gravide på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге. For beskikkelsen af denne væрге finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller værgen.

§ 99. Er den gravide under 18 år, og har denne ikke indgået ægteskab, skal forældremyndighedens indehaver samtykke i anmodningen.
Stk. 2. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade, at samtykke efter stk. 1 ikke indhentes. Samrådets afgørelse kan af den gravide indbringes for ankenævnet.
Stk. 3. Samrådet kan, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion, selv om samtykke efter stk. 1 nægtes. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller forældremyndighedens indehaver.

I 2015 gav samrådene 32 tilladelser og 1 afslag på ansøgninger om tilladelse til svangerskabsafbrydelse, *uden at der blev indhentet samtykke fra forældremyndighedens indehaver*, jf. § 99, stk. 2. Der blev ikke givet nogle tilladelser, hvor forældremyndighedens indehaver nægtede at give samtykke til den gravide anmodning om svangerskabsafbrydelse, jf. § 99, stk. 3.

k) Tilladelser og afslag efter § 99, stk. 2, og stk. 3, 2011-2015

Fosterreduktion

Sundhedslovens betingelser for fosterreduktion:

§ 95. En person, der er gravid med flere fostre, kan uden særlig tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet kan foretages inden udløbet af 12. svangerskabsuge og væsentligt formindsker en risiko for, at den gravide spontant vil abortere alle fostre, at et eller flere fostre som følge af for tidlig fødsel ikke vil være levedygtige eller vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at der vil opstå fare for den gravides liv, eller at den gravides legemlige eller sjælelige helbred vil blive væsentligt forringet.

Stk. 2. Er 12. svangerskabsuge udløbet, kan en gravid i de i stk. 1 nævnte tilfælde få tilladelse til fosterreduktion, hvis der foreligger særlige omstændigheder.

Stk. 3. Uden for de i stk. 1 nævnte tilfælde kan en gravid få tilladelse til at få reduceret antallet af fostre, hvis der er risiko for, at fosteret på grund af arvelige anlæg eller beskadigelse eller sygdom i fostertilstanden vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse.

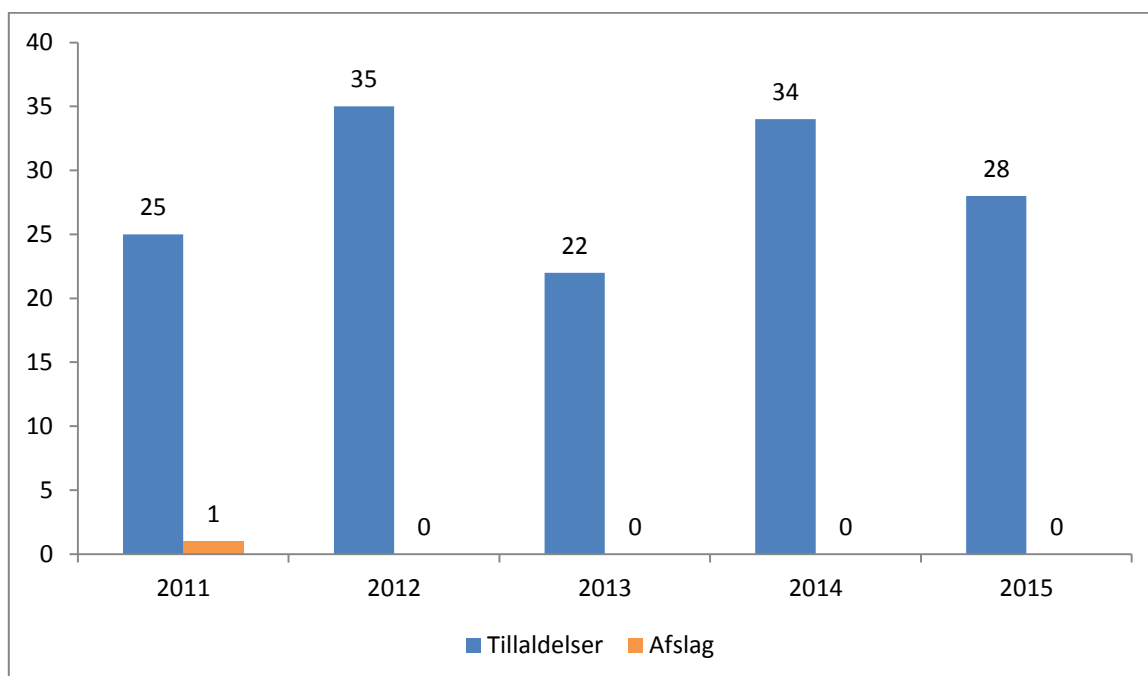
Stk. 4. Må fosteret i de i stk. 2 og 3 nævnte tilfælde antages at være levedygtigt, kan tilladelse til fosterreduktion kun gives, hvis de i stk. 3 nævnte omstændigheder med afgørende vægt taler for det.

§ 96. Selv om 12. svangerskabsuge er udløbet, kan en gravid uden tilladelse få reduceret antallet af fostre, hvis indgrebet er nødvendigt for at afværge fare for dennes liv eller for en alvorlig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægefagligt begrundet.

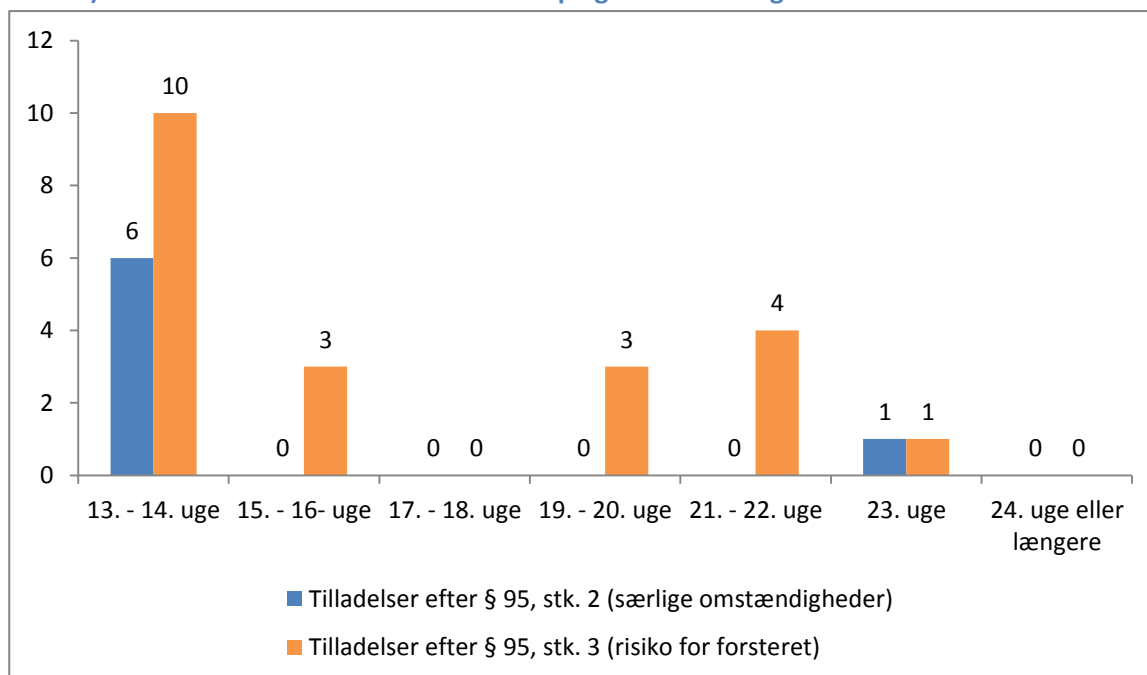
Samrådene har i 2015 truffet 28 afgørelser om fosterreduktion. Der blev givet 28 tilladelser.

Nedenstående søjlediagram viser antallet af afgørelser i perioden 2011-2015:

I) Tilladelser og afslag til fosterreduktion, jf. § 95, 2011-2015

m) Tilladelser til fosterreduktion fordelt på graviditetslængde

Afgørelserne fordeler sig med 21 begrundet i fare for, at et eller flere af fostrene ville få en legemlig eller sjælelig lidelse, jf. § 95, stk. 3, og 7 afgørelser vedrører formindskelse af risikoen for det eller de tilbageblevne fostre, jf. § 95, stk. 2.

Abort eller fosterreduktion efter anmodning fra væрге

Sundhedslovens betingelser for anmodning om abort og fosterreduktion efter anmodning fra en særligt væрге:

§ 98. Anmodning om svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion skal fremsættes af den gravide selv.
Stk. 2. Er den gravide på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet, når omstændighederne taler derfor, tillade svangerskabsafbrydelse eller fosterreduktion efter anmodning fra en særligt beskikket væрге. For beskikkelsen af denne væрге finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den gravide eller værgen.

Samrådene har i 2015 ikke modtaget nogen ansøgninger om tilladelse til abort eller fosterreduktion fra en særlig beskikket væрге.

Sterilisation

Udgangspunktet er, at enhver person der er fyldt 18 år, uden tilladelse kan blive steriliseret, jf. lovens § 105.

Sterilisation af følgende persongrupper kræver en tilladelse fra et samråd eller Abortankenævnet, jf. lovens § 110 og § 111:

- Personer under 18 år
- Personer, der er ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet
- Personer, hvor det er betænkeligt, at vedkommende selv anmoder om sterilisation

Alle afgørelser om sterilisation i 2016 er truffet efter de nye regler, der trådte i kraft 1. september 2014. Før lovændringen var aldersgrænsen 25 år. Personer under 25 år skulle således have en tilladelse fra et samråd eller Abortankenævnet for at blive steriliseret

Sundhedslovens regler for, hvem der kan anmode om sterilisation:

§ 105. Enhver, der er fyldt 18 år, kan uden tilladelse blive steriliseret. Sterilisation af personer mellem 18 og 25 år må først foretages, 6 måneder efter at et tilbud om behandling er givet, jf. dog § 106. Den behandlende læge kan beslutte, at der kan ske sterilisation før fristens udløb, jf. 2. pkt., hvor særlige hensyn taler herfor.

Stk. 2. Dette gælder dog ikke personer, der er omfattet af bestemmelserne i § 110 og § 111.

...

§ 109. Anmodning om sterilisation skal fremsættes af den, på hvem indgrebet skal foretages, jf. dog § 110.

§ 110. Er den, som har fremsat anmodning om sterilisation efter § 109 på grund af sindssygdom, hæmmet psykisk udvikling, alvorligt svækket helbred eller af anden grund varigt eller for længere tid ude af stand til at forstå betydningen af indgrebet, kan samrådet efter anmodning fra en særligt beskikket værge tillade sterilisation, når omstændighederne taler derfor. For beskikkelsen af denne værge finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af den, på hvem indgrebet skal foretages, og af værgen.

§ 111. Er den, på hvem indgrebet skal foretages, en person under 18 år, der ikke har indgået ægteskab, er den pågældende sindssyg eller hæmmet psykisk udviklet, eller findes det i øvrigt på grund af ansøgerens sjælelige tilstand, herunder svag begavelse, betænkeligt, at denne på egen hånd anmoder om sterilisation, kan samrådet tillade sterilisation efter anmodning fra den pågældende og forældremyndighedens indehaver eller en særligt beskikket værge. For beskikkelsen af værgen finder bestemmelsen i værgemålslovens § 50 tilsvarende anvendelse. Samrådets afgørelse kan indbringes for ankenævnet af ansøgeren, forældremyndighedens indehaver og værgen.

Sundhedslovens betingelser for sterilisation:

§ 106. En person med livmoder kan steriliseres, hvis det er nødvendigt at forebygge svangerskab for at afværge fare for personens liv eller for alvorlig og varig forringelse af dennes legemlige eller sjælelige helbred og denne fare udelukkende eller ganske overvejende er lægefagligt begrundet.

Stk. 2. Hvis betingelserne i stk. 1 er opfyldt, kan personens ægtefælle eller samlever i stedet få tilladelse til sterilisation, jf. dog § 107, stk. 3.

§ 107. Er betingelserne i § 105 eller § 106 ikke opfyldt, kan tilladelse til sterilisation gives, hvis

1) der på grund af arvelige anlæg hos ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever er en sådan fare for, at eventuelle børn vil få en alvorlig legemlig eller sjælelig lidelse, at det må anses for ønskeligt at forebygge fødsler, 2) ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever på grund af sindssygdom eller anden sjælelig lidelse, svag begavelse, grovere karakterafvigelser eller alvorlig legemlig lidelse er uegnet til at drage omsorg for børn på forsvarlig måde,

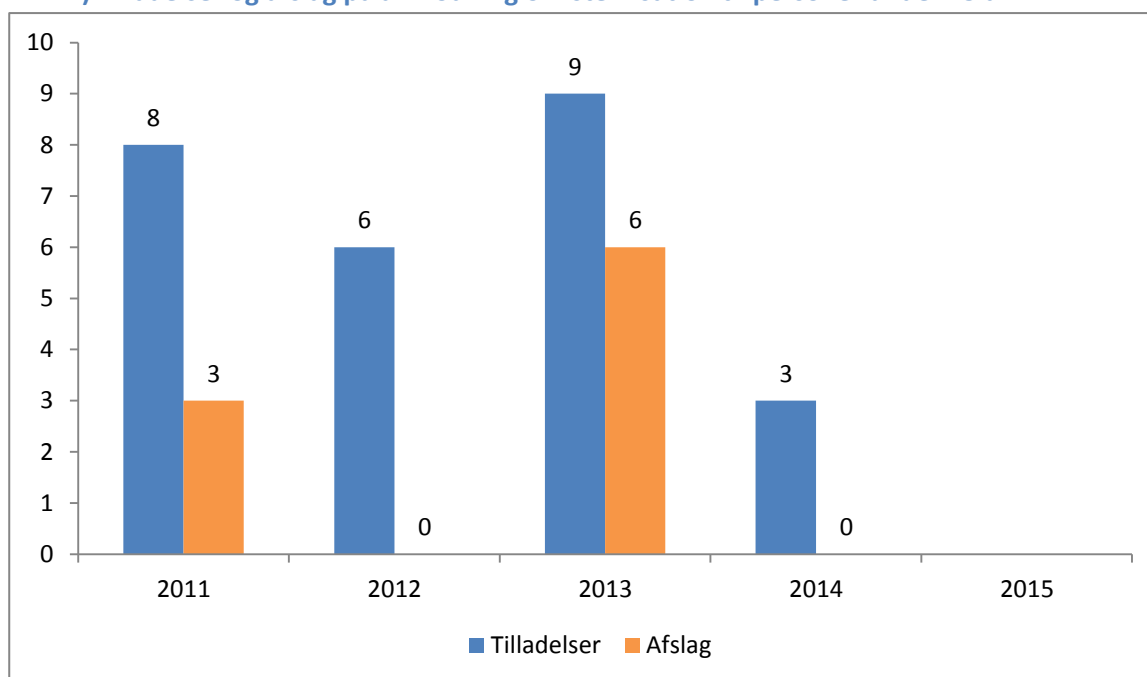
3) der af særlige grunde er betydelig fare for, at ansøgeren eller dennes ægtefælle eller samlever ikke kan gennemføre et fremtidigt svangerskab, eller at barnet ikke vil blive levedygtigt eller vil blive født med væsentlige beskadigelser eller

4) de forhold, hvorunder ansøgeren og dennes familie lever, gør det påkrævet at undgå barnefødsel. Ved afgørelsen tages hensyn til familiens helbredsmæssige, bolig-mæssige og økonomiske forhold samt antallet af hjemmeværende børn og til, om det må forventes, at flere børn vil medføre en væsentlig belastning af forholdene gennem forringelse af ansøgerens helbredstilstand, betydelig forøgelse af dennes arbejdsbyrde eller på anden måde.

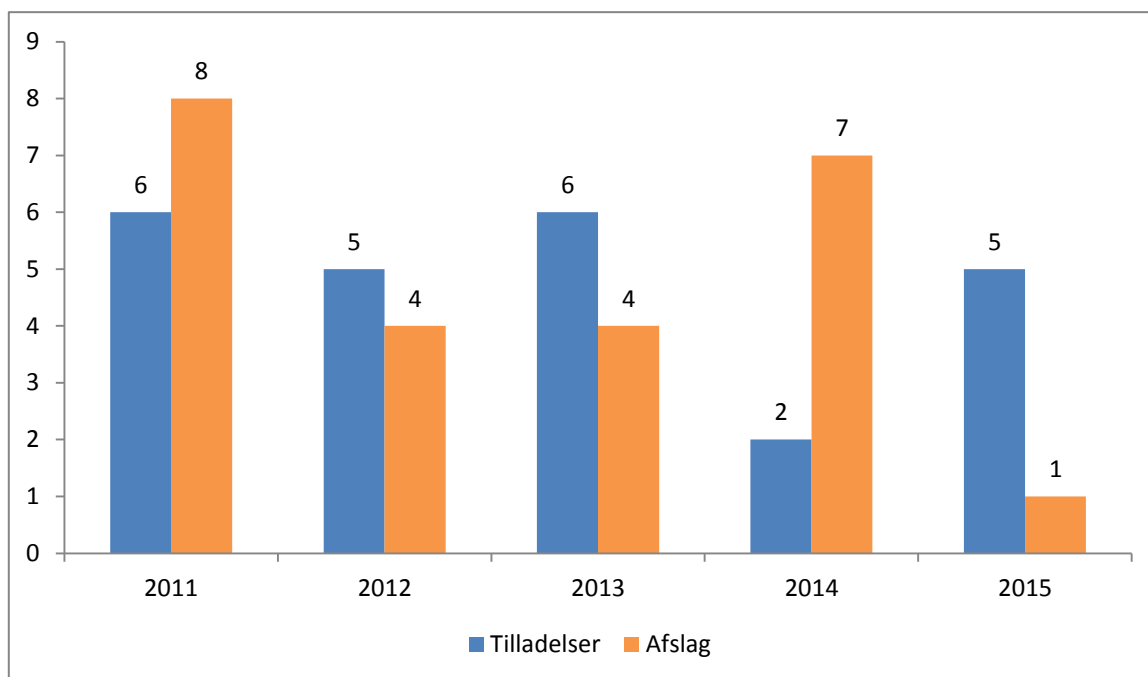
Stk. 2. Ved afgørelsen af, om sterilisation kan tillades, skal der lægges særlig vægt på, om de forhold, der begrunder sterilisationen, kan antages at være af varig karakter. Der skal desuden lægges vægt på, om svangerskab kan forebygges hensigtsmæssigt på anden måde.

Stk. 3. Sterilisation af personer under 18 år må ikke tillades, medmindre ganske særlige forhold taler derfor.

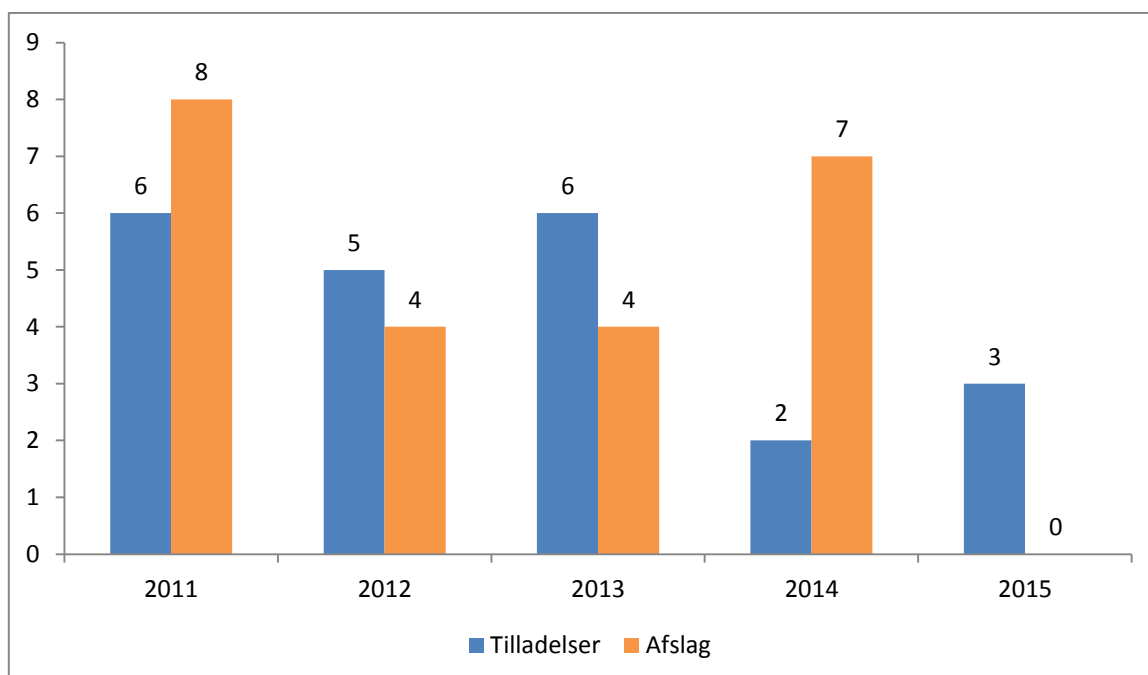
n) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation til personer under 25 år

o) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation af personer, der er ude af stand af stand til at forstå betydningen af indgrebet (§ 110)

p) Tilladelser og afslag på anmodning om sterilisation til personer under 18 år eller hvor det er betænkeligt, at de selv anmoder om sterilisation (§ 111)

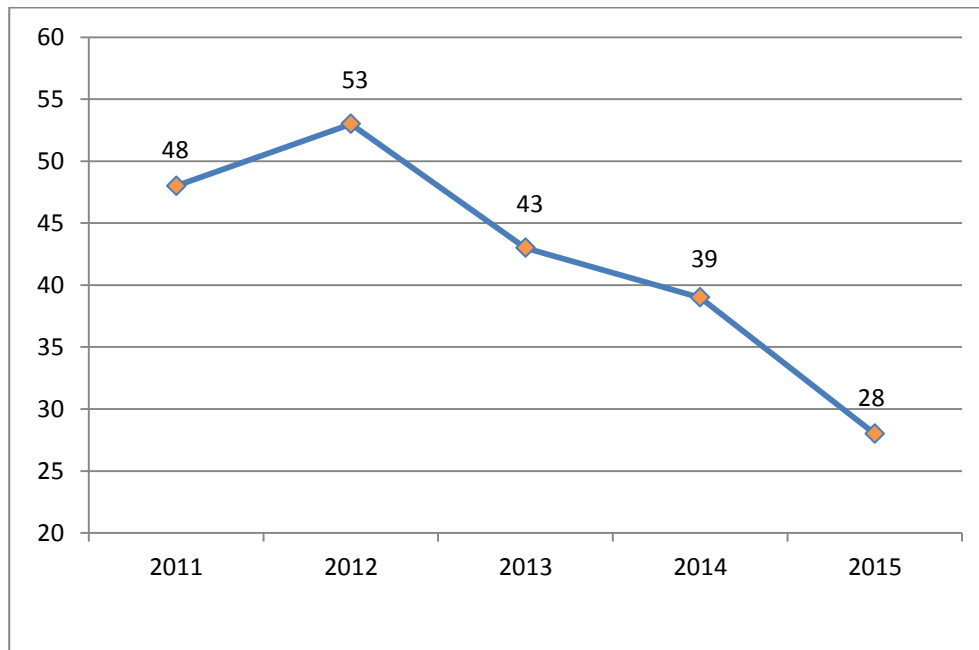
Abortankenævnets virksomhed i 2015

Ankesager

28 af samrådenes afgørelser blev i 2015 indbragt for Abortankenævnet.

Den følgende graf viser udviklingen i antal indbragte sager i perioden 2011-2015:

q) Antal indbragte sager for Abortankenævnet i perioden 2011-2015

Ankesagerne fordeler sig således:

- 27 sager vedrørende abort
- 1 sager vedrørende sterilisation
- 0 sager vedrørende fosterreduktion

Ankesagerne vedrørende abort

24 af ankesagerne om abort vedrørte afslag på anmodning om tilladelse.

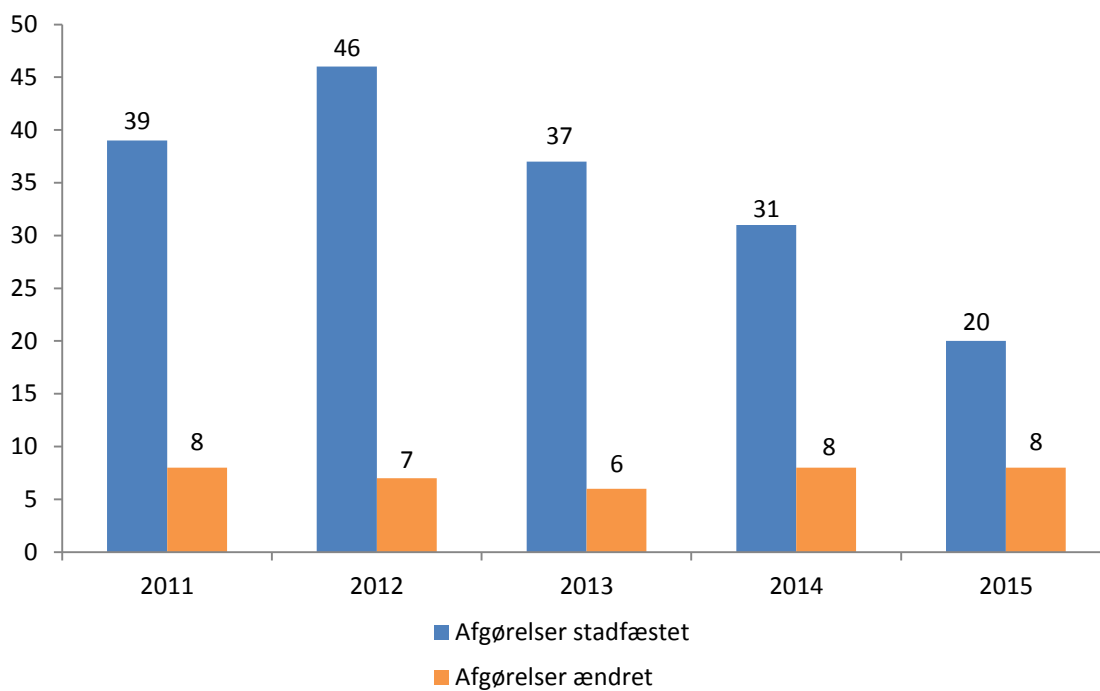
3 ankesager vedrørte afslag til gravide under 18 år, som anmodede om tilladelse til abort uden forældremyndighedsindehaverens samtykke, jf. sundhedslovens § 99, stk. 2. Abortankenævnet ændrede to af samrådenes afgørelser til en tilladelse.

Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser

Abortankenævnet ændrede 8 af de 28 indbragte afgørelser. Det svarer til en ændringsprocent på 28,6 %.

Det følgende søjlediagram viser udviklingen i antal stadfæstede og ændrede afgørelser i perioden 2011-2015:

r) Antal stadfæstede eller ændrede afgørelser i ankenævnet, 2011-2015

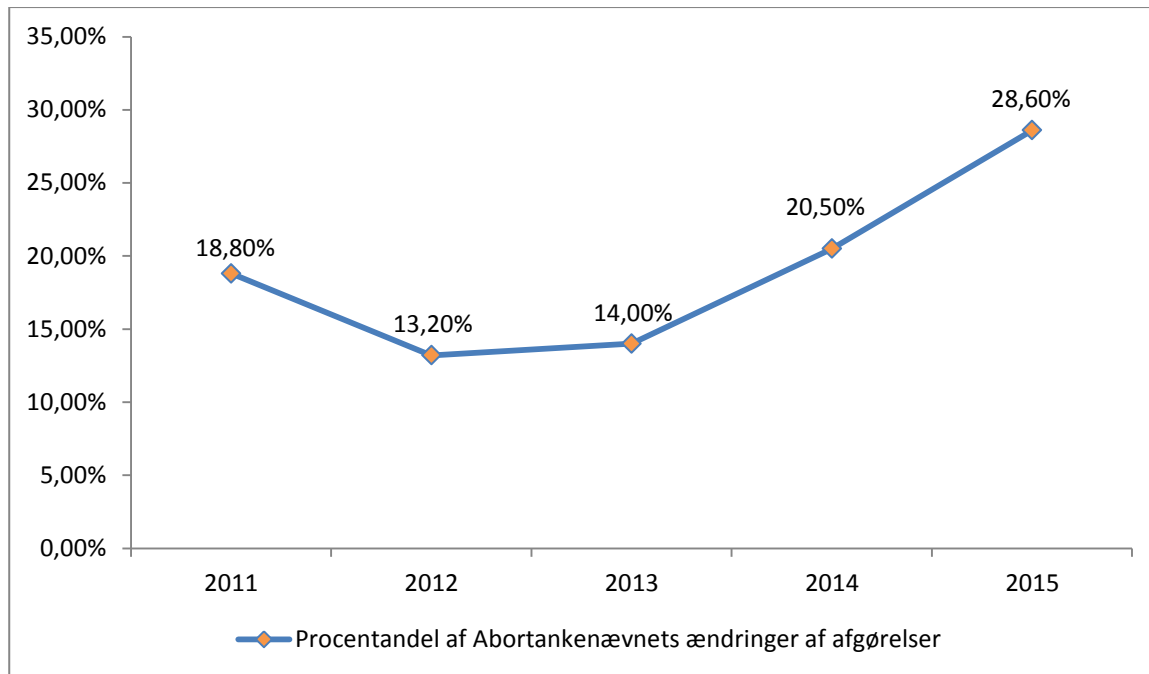

De 8 ændrede afgørelser i 2015 fordeler sig således:

- 5 afslag vedrørende abort blev ændret til tilladelse
- 2 afslag vedrørende abort uden forældresamtykke blev ændret til en tilladelse
- 1 afslag vedrørende sterilisation blev ændret til tilladelse

Den følgende graf viser udviklingen i Abortankenævnets ændringer i perioden 2011-2015:

s) Abortankenævnets ændringer af de indbragte afgørelser fra samrådene i procent, 2011-2015

Opgørelsesmåden i forhold til graviditetslængde

Abortankenævnets statistik opgør tallene i forhold til graviditetslængde således:

13. – 14. uge	15. - 16. uge	17. - 18. uge	19. - 20. uge	21. - 22. uge	23. uge	24. uge og længere
------------------	------------------	------------------	------------------	------------------	---------	-----------------------

Ved opgørelsen svarer 13. og 14. uge til uge 12+ og uge 13+, 15. og 16. uge svarer til uge 15+ og uge 16+ osv.:

13. – 14. uge	15. - 16. uge	17. - 18. uge	19. - 20. uge	21. - 22. uge	23. uge	24. uge og længere
uge 12+ og uge 13+	uge 14+ og uge 15+	uge 16+ og uge 17+	uge 18+ og uge 19+	uge 20+ og uge 21+	uge 22+	uge 23+ og længere

Forbehold

Der tages generelt forbehold for tallene i statistikken. Abortankenævnet har lavet statistikken på baggrund af de oplysninger, der er modtaget fra de fem regioner. Tallene er baseret dels på udtrækninger fra regionernes systemer og dels på manuel optælling, og det har vist sig, at der ikke er fuld overensstemmelse mellem de to måder at registrere tal på. Fravigelsen er dog beskeden, og det er Abortankenævnets opfattelse, at statistikken giver et retvisende billede.